

Волошина В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В.Б., к. і. н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ АВІАЦІЙНОГО ПЕРСОНАЛУ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Авіація за останнє століття докорінно змінилася, ставши частиною світової економіки та міжнародного співробітництва. Ця сфера є суворо регульованою діяльністю людини. Це обумовлено необхідністю забезпечення безпеки авіації та її ефективності. А якісно підготовлений авіаційний персонал значно зменшить кількість авіаційних пригод, які викликані людським фактором, що трактується як можливість прийняття людиною помилкових чи алогічних рішень у конкретних ситуаціях.

В Конвенції про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944, Додаток 1) визначено, що до тих пір, поки повітряні перевезення неможливо буде здійснювати без пілотів та іншого авіаційного й наземного персоналу, основною гарантією ефективності і безпеки польотів завжди буде служити їх кваліфікація, вміння та рівень їх професійної підготовки. Адекватна система підготовки персоналу та видачі свідоцтв сприяє зростанню довіри між державами, що робить можливим міжнародне визнання і прийняття кваліфікації та свідоцтв особового складу і зміцнює віру в авіацію з боку пасажирів [2, с.5].

Відповідно до ч. 1 та ч. 2 ст. 52 Повітряного кодексу України підготовка, перепідготовка, підтвердження/відновлення та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу і персоналу з наземного обслуговування з видачею відповідного сертифіката/свідоцтва проводиться в авіаційних навчальних закладах, центрах перепідготовки і підвищення кваліфікації авіаційних спеціалістів та в інших закладах, у тому числі іноземних, що сертифіковані або визнані уповноваженим органом з питань цивільної авіації для проведення відповідної підготовки. Порядок проходження підготовки, перепідготовки, підтвердження/відновлення та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу встановлюється авіаційними правилами України [3, с. 536].

Особливості підготовки авіаційного персоналу визначені також підзаконними нормативними актами, зокрема, наказом «Про затвердження Правил видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні» від 07.12.1998 № 486 та наказом «Про затвердження

Програми підготовки персоналу з авіаційної безпеки» від 18.06.2007 № 508 та ін.

Щодо підготовки авіаційного персоналу у країнах Європи, то тут сьогодні є цілий ряд проблем, пов'язаних насамперед із зростаючим парком ПС, що вимагає, до прикладу, збільшення ресурсів за лінійним обслуговування на пероні. Рівень підготовки цього персоналу має бути достатньо високим. Якщо раніше це могли бути «підсобні робітники», то зараз лінійне обслуговування на пероні здійснюють сертифіковані інженери. Це вимагає підготовки значно більшого числа сертифікованого персоналу. І при цьому, у країнах Східної Європи місцевим організаціям постійно доводиться конкурувати за сертифікований персонал, і не стільки між собою, скільки з західноєвропейцями, які переманюють східноєвропейських працівників, пропонуючи більш високі зарплати так як єдиний ринок праці полегшує їх працевлаштування.

Як приклад розглянемо специфіку підготовки пілотів у Польщі. Щоб пілотувати пасажирський літак необхідно отримати ліцензію пілота транспортної авіації ATP.L. Ліцензію можна отримати в одному з двох польських вищих навчальних закладів:

1. Жешувському політехнічному університеті імені Ігнація Лукасевича.

2. Державній вищій професійній школі в Хелмі.

Жешувський політехнічний університет імені Ігнація Лукасевича – це найбільший технічний вищий навчальний заклад на південному сході Польщі, який був заснований у 1951 році. За всю свою історію з університету випустилося більше 62 тисяч осіб, у тому числі 701 пілот. Факультет машинобудування та авіації Жешувського політехнічного університету – єдиний в Польській Республіці, де з 1976 року ведеться підготовка пілотів для цивільної авіації. Пілоти-випускники отримують диплом (MSc in Aeronautical Engineering) і ліцензію другого класу (CPL).

Щодо діяльності Вищої державної професійної школи в Хелмі, то вона розпочалася з 2001 року і орієнтована на освіту за технічними спеціальностями. Це єдина державна школа в Польщі, що готує пілотів, а також дає змогу студентам проходити спеціалізовані тренінги для отримання ліцензії на керування гелікоптерами. Вища школа в Хелмі – один з небагатьох вищих навчальних закладів Польщі, що забезпечує, після успішного проходження курсу, отримання ліцензії пілота цивільної авіації. Основна ціль закладу – готувати спеціалістів високого рівня, які здатні прийняти виклик новітніх вимог життя та задовольнити сучасний ринок праці.

Однак на цьому навчання не закінчується, тому що в авіації кожна категорія, тип польоту і навіть модель машини вимагає окремої ліцензії.

В Європейському союзі підготовку авіаційного персоналу здійснюють переважно приватні Центри підготовки та перепідготовки льотного, інженерно-технічного та наземного персоналу для авіакомпаній, аеропортів. Діяльність підготовки авіаційного персоналу в ЄС регламентується авіаційними вимогами JAR-FCL «Видача свідоцтв льотному екіпажу», правилами авіаційної безпеки на основі Регламенту (ЄС) № 216/2008 тощо.

На засіданні 39 Асамблеї Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO) йшла мова про підготовку авіаційних спеціалістів і було відзначено, що підготовка кадрів у цій сфері є складовою безпеки авіації. Крім того було прийнято рішення про введення обов'язкових вимог і створення єдиної світової стратегії підготовки спеціалістів в авіаційній галузі. Тому сьогодні перед закладами освіти, які готують авіаційних фахівців стоїть завдання приєднання до програми їх підготовки TRAINAIR PLUS [5].

Таким чином, для підвищення якості підготовки авіаційного персоналу в Україні слід виконувати всі вимоги у відповідності до Стандартів і Рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO) та законодавства Європейського Союзу.

Література

1. Состояние безопасности полетов в гражданской авиации государств – участников «Соглашения о гражданской авиации и об использовании воздушного пространства» в 2012 г.: доклад межгосударственного авиационного комитета [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.atminst.ru/up_files/doklad2_29-01-%202013.pdf

2. Приложение 1 Конвенции о международной гражданской авиации «Стандарты и Рекомендуемая практика по выдаче свидетельств авиационному персоналу» (восьмое издание) // ИКАО, 1998. – С. 5-6.

3. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI// Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.

4. FAA Regulations / Pilot Schools. – part 141 [Electronic resource]. – Режим доступа: <http://www.faa.gov/>

5. Международная авиационная подготовка. 2017 [Electronic resource]. – Режим доступа: [/www.icao.int/training/Training-Programmes/Pages/TRAINAIR-PLUS.aspx](http://www.icao.int/training/Training-Programmes/Pages/TRAINAIR-PLUS.aspx)